

NUORTEN AIKUISTEN TOIMINTAMALLI

Rikoserityinen nuorisososiaalityö

Salla Hyvärinen
12.10.2022

Taustalla

Nuorten aikuisten toimintamalli on rakennettu Vantaan kaupungin Rikoksilla oireilevat nuoret -hankkeessa (Ri-O -hanke).

Hanke toteutetaan
16.11.2020-30.4.2023
Oikeusministeriön erityisavustuksella.

Erytisavustusta rikoksilla oireilevien nuorten toimintamallin pilotointiin saavat myös [Turku](#), [Oulu](#) ja [Rovaniemi](#).

[Kuka vastaa nuorten rikoksiin?](#) Ammattilaisten, nuorten ja kustannusten näkökulmia palveluihin. Lotta Haikkola, Noora Hästbacka ja Elina Pekkarinen (toim.) Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan julkaisusarja 2019:34

[Toimintamalli rikoksilla oireileville nuorille.](#)
[Kehittämistyöryhmän ehdotus.](#) Oikeusministeriön julkaisu, Selvityksiä ja ohjeita 2019:26

[Taustalla rikos, edessä muutos.](#) Suositukset viranomaisten saumattomalle yhteistyölle rikostaustaisten yhteiskuntaan kiinnittymisessä. Oikeusministeriön julkaisu, Mietintöjä ja lausuntoja 2021:3

[Pääministeri Sanna Marinin hallituksen ohjelma 10.12.2019](#)
[Sisäisen turvallisuuden strategia](#)

[Oikeusministeriön Rikosten ennaltaehkäisyhanke](#)
[Rikoksilla oireilevien nuorten toimintamalli](#)

Jälkihuollon ydintehtävät nuorten toimintamallissa

Sosiaalisten ongelmien vähentäminen, poistaminen ja kuntoutumisen sekä kotoutumisen turvaaminen

Asiakkaan oikeuksien ja osallisuuden turvaaminen, kuten opiskelu, työllistyminen, vaikuttamismahdollisuudet, sosiaalihuoltolain mukaiset palvelut

Nuoren kasvun ja kehityksen turvaaminen, vanhemmuuden tukeminen, itsenäistymisen tukeminen, läheisten tuen tarpeen huomioiminen

Jokapäiväisestä elämästä selviytymisen tuki, kuten: asuminen, talous, työ, opiskelu, mielenterveys, päihde, väkivalta, kriisitilanteet ja muu fyysiseen, psyykkiseen, sosiaaliseen ja kognitiiviseen toimintakykyyn liittyvä tuen tarve

Palvelujen koordinointi, palveluohjaus, ostopalvelut, verkostotyö

Rakenteellinen sosiaalityö, yhteiskunnallinen oikeudenmukaisuus

DESISTANSSITYÖSKENTELEY

Keskustelujen sisällöt, menetelmällisyys, kokemusasiantuntija työparina, läheisten kanssa työskentely, järjestöjen osaamisen ja kuntouttavien palvelujen hyödyntäminen.

Erityiskysymykset: ihmiskauppa, rikoksia tekevä on usein myös rikosten uhri, rikosperusteinen karkottaminen.

Riittävä ymmärrys rikosprosessista, rikoksista irtautumisen prosessista sekä yhteistoimintavelvoitteesta

Rikosseuraamuslaitoksen kanssa

Miten rikokset tulevat jälkihuollon tietoon

Toistuva rikoskäyttäytyminen

- Lapsesta aikuiseksi, yksiköstä toiseen
- Tieto alaikäisenä tehdyn rikoksen oikeudenkäynnistä
- Poliisin esitutkinnan päättymisestä tieto sosiaalihuoltoon, 18-20v (alle 21vuotiaana rikoksen tehneet, rangaistus suurempi kuin sakko)

Yhteydenotto tai ilmoitus

- Henkilö itse, läheiset
- Ammattihenkilöt: tutkintavankila

Seuraamusselvitys

- Tehdään syyttäjän pyynnöstä, tietopyyntö tulee Yhdyskuntaseuraamustoimistosta
- Alle 21v tehdään aina. Yli 21v yhdyskuntapalvelun ja ehdollisen vankeuden kohdalla

Yhteistoiminta Rikosseuraamuslaitoksen kanssa

Rangaistuslajista riippumatta jälkihuollon ydintehtävä

1. on varmistaa viranomaisten suunnitelmien yhdenmukaisuus
2. taata nuoren ja hänen läheistensä tarvitsemat jälkihuollon tukitoimet (myös vankeusaikana)
3. tukea sosiaalihuollon keinoin nuoren desistanssiprosessia

Yhteistoiminta Yhdyskuntaseuraamustoimiston kanssa

Seuraamusselvitys

Siviiliarviointi

- Vapaudesta vankilaan menevien sijoitteluesitys ja rangaistusajan suunnitelma

Yhdyskuntapalvelu

Valvonnat

- Valvontasuunnitelma: valvottu koevapaus, ehdollisen vapauden valvonta /jäännösrangaistus, ehdollisen vankeuden valvonta, yhdistelmä rangaistus

Nuorisorangaistus

- Mahdollista alle 18-vuotiaana tehdyssä rikoksessa, täytäntöönpano voi olla täysi-ikäisenä

Yhteistoiminta vankiloiden ja asiakasarviointiyksikön kanssa

Tutkintavankeus

- Jälkihuollon tuki

Vankiarviointi Asiakasarviointiyksikössä

- Tutkintavankeudesta vankilaan, rangaistusajan suunnitelma

Lyhytaikais- ja sakkovankeus

- Mahdollisuus suorittaa osa tuomiosta päihdekuntoutuslaitoksessa

Pitkäaikaisvankeus

- Vankiloiden kuntouttava ohjelmatoiminta

Vapauden valmistelu ja vapautuminen

- Vapauttamissuunnitelma
- Vankisosiaalityö, asumisen sosiaalityö

Tuleva koulutus: Rikoserityinen työ lastensuojelun jälkihuollossa 16.2.2023, klo 9-12

- Ilmoittautuminen avautuu [YEE-hankkeen nettisivuille](#)
- Toimintaohjeiden käytännöllinen läpikäyminen: miten toimin kussakin yhteistoiminnan kohdassa

Kiitos

Ri-O –hanke, nuoret aikuiset

Hankekoordinaattori-sosiaalityöntekijä

salla.hyvarinen@vantaa.fi

040 186 79 45